

Spis treści

Rozdział I. Analiza wydatkowania środków finansowych przez MOPS w 2016 roku.

1.1.	Źródła finansowania zadań MOPS	3-4
1.2.	Środki finansowe z budżetu gminy	5
1.3.	Środki finansowe z budżetu wojewody	5
1.4.	Dofinansowanie z EFS i Budżetu Państwa do projektu "Dzieci nasza wspólna sprawa"	5
1.5.	Wydatki związane z realizacją zadań powierzonych MOPS Ciechanów	6
1.6.	Wykonanie dochodów związanych z realizacją zadań	7

Rozdział II. Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie

2.1.	Zakres działania	8-9
2.2.	Pomoc społeczna	9
2.2.1.	Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej	9-10
2.2.2.	Powody przyznania pomocy społecznej	10-11
2.2.3.	Analiza świadczeń przyznanych na podstawie ustawy o pomocy społ.	12-14
2.2.4.	Praca socjalna	14-20
2.2.5.	Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	20-21
2.2.6.	System wsparcia i opieki nad osobami starszymi i z niepełnosprawnością	21
1)	Placówki wsparcia dziennego	21-24
a)	Dzienny Dom Seniora	21-24
b)	Środowiskowy Dom Samopomocy typu „A i B”	24
2)	Usługi opiekuńcze	24-25
3)	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	25-26
4)	Zapewnienie całodobowej opieki	26-28
2.2.7.	System wsparcia osób bezdomnych	28-31
2.3.	Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	
-	Placówka Wsparcia Dziennego	31-32
2.4.	Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	32
2.4.1.	Zespół Interdyscyplinarny	32-33
2.5.	Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych	33-36
2.5.1.	System świadczeń rodzinnych	33-36
2.6.	Zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci	36

2.6.1. Świadczenie wychowawcze	36
2.7. Zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	36-38
2.7.1. Fundusz alimentacyjny	36-38
Rozdział III. Strategia rozwiązywania problemów społecznych	38-40
Rozdział IV. Podsumowanie	40

I. Analiza wydatkowania środków finansowych przez MOPS w 2016 roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie prowadzi samodzielnie gospodarkę finansową i pokrywa wydatki ze środków otrzymanych z budżetu miasta, a uzyskane dochody odprowadza do tego budżetu.

Finansowanie zadań odbywało się zgodnie z ustawą o finansach publicznych oraz ustawą o rachunkowości. Ośrodek rozliczał się z dochodów i wydatków na zasadach ustalonych dla jednostek budżetowych.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek realizował zadania zlecone i własne w ramach których udzielana była pomoc pieniężna, rzeczowa, usługowa i praca socjalna.

1.1. Źródła finansowania zadań MOPS.

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie w 2016 roku wynosiły 38.213.094,13 złotych (wydatki zrealizowano na poziomie 99,96 % planu).

Na wydatkowaną kwotę składały się:

1. Środki finansowe z budżetu gminy 4.803.730,07 zł.
2. Środki finansowe z budżetu wojewody 33.328.700,80 zł.
3. Dofinansowanie z EFS i Budżetu Państwa do projektu pod nazwą „Dzieci nasza wspólna sprawa” 80.663,26 zł.

Środki finansowe z budżetu wojewody stanowiły 87,22% wydatków MOPS, kolejne 12,57% finansowano z budżetu gminy i dofinansowania z EFS i Budżetu Państwa 0,21%.

Zadanie	Środki budżetu Gminy	%	Dotacje	%	Źródło dofinansowania	Łącznie
Zasiłki celowe i pomoc w naturze	225.005,00	100,00	0	0		225.005,00
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania	94.041,00	20,71	360.000,00	79,29	budżet wojewody	454.041,00
Zasiłki okresowe	169.873,75	20,00	679.495,00	80,00	budżet wojewody	849.368,75
Zasiłki stałe	0	0	723.500,00	100	budżet wojewody	723.500,00
Usługi opiekuńcze	695.249,15	100,00	0	0		695.249,15
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	7.800,00	100	budżet wojewody	7.800,00
Pobyt osób niesamodzielnych w domach pomocy społecznej	1.128.704,81	100,00	0	0		1.128.704,81
Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	77.802,10	0,61	12.715.440,00	99,39	budżet wojewody	12.793.242,10
Świadczenie wychowawcze	0	0	17.834.004,52	100,00	budżet wojewody	17.834.004,5
Składki zdrowotne	19,89	0,01	157.385,32	99,99	budżet wojewody	157.405,21
Placówka Wsparcia Dziennego	14.994,32	15,67	80.663,26	84,33	EFS i BP	95.657,58
Ośrodek wsparcia	235.891,91	100	0	0		235.891,91
Pieczą zastępczą	215.683,58	78,37	59.535,96	21,63	budżet wojewody	275.219,54
Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego	800,00	100,00	0	0		800,00
Utrzymanie MOPS	1.945.664,56	71,08	791.540,00	28,92	budżet wojewody	2.737.204,56
Ogółem wydatki	4.803.730,07	12,57	33.409.364,06	87,43	X	38.213.094,13

1.2 Środki finansowe z budżetu gminy – 4.803.730,07 zł.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie ze środków własnych gminy kształtowały się w następujący sposób:

- domy pomocy społecznej – 1.128.704,81 zł,
- ośrodki wsparcia (Dzienny Dom Seniora) - 235.891,90 zł,
- zasiłki okresowe – 169.873,75 zł,
- zasiłki celowe i pomoc w naturze – 225.005,00 zł,
- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - 94.041,00 zł,
- piecza zastępcza – 215.683,58 zł,
- zespół interdyscyplinarny - 800,00 zł,
- usługi opiekuńcze – 695.249,15 zł,
- Placówka Wsparcia Dziennego – 14.994,32 zł,
- składki zdrowotne – 19,89 zł,
- obsługa realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej (utrzymanie MOPS) - 1.945.664,56 zł,
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – 77.802,10 zł.

1.3. Środki finansowe z budżetu wojewody - 33.328.700,80 zł.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie ze środków z budżetu wojewody kształtowały się w następujący sposób:

- zasiłki stałe – 723.500,00 zł,
- zasiłki okresowe – 679.495,00 zł,
- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 360.000,00 zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne – 157.385,32 zł,
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny - 12.715.440,00 zł,
- obsługa realizacji zadań(utrzymanie MOPS) – 791.540,00 zł,
- piecza zastępcza – 59.535,96 zł,
- świadczenie wychowawcze – 17.834.004,52 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze – 7.800,00 zł.

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci stanowiły 91,66% wszystkich wydatków z budżetu państwa na zadania zlecone oraz dofinansowania do zadań własnych gminy.

1.4. Dofinansowanie z EFS i BP do projektu pn. „Dzieci nasza wspólna sprawa” - 80.663,26 zł

Od października 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie jest realizatorem projektu współfinansowanego ze środków EFS. W roku 2016 z dofinansowania wydano kwotę 80.663,26 zł. Projekt będzie realizowany w latach 2016-2018.

1.5. Wydatki związane z realizacją zadań powierzonych MOPS Ciechanów.

<i>Dział</i>	<i>Rozdział</i>	<i>Nazwa</i>	<i>Plan</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>%</i>
852	Pomoc społeczna				
	85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	68.347,00	68.346,90	100%
	85202	Domy pomocy społecznej	1.128.705,00	1.128.704,81	100%
	85203	Ośrodki wsparcia	235.894,00	235.891,91	100%
	85204	Rodziny zastępcze	134.343,00	134.342,91	100%
	85205	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	800,00	800,00	100%
	85206	Wspieranie rodziny	81.454,00	81.452,62	100%
	85211	Świadczenie wychowawcze	17.845.559,00	17.834.004,52	99,94
	85212	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	12.793.244,00	12.793.242,10	100%
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne	158.392,00	157.405,21	99,38%
	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	1.074.879,00	1.074.373,75	99,52%
	85216	Zasiłki stałe	723.500,00	723.500,00	100%
	85219	Ośrodek pomocy społecznej	2.737.212,00	2.737.204,56	100%
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	703.053,00	703.049,15	100%
	85295	Pozostała działalność	543.186,00	540.775,69,00	99,56%
RAZEM			38.228.568,00	38.213.094,13	99,96%

1.6. Wykonanie dochodów związanych z realizacją zadań.

Nazwa	Rodzaj dochodu	Plan	Wykonania	%
Ośrodek wsparcia	z tytułu opłat za Dzienny Dom Seniora	28.200,00	28.366,87	100,59%
Usługi opiekuńcze	z tytułu opłat za usługi opiekuńcze (z odsetkami ustawowymi)	102.420,00	104.520,93	102,05%
Domy pomocy społecznej	z tytułu odpłatności za dom pomocy społecznej (z odsetkami ustawowymi)	67.918,00	70.517,99	103,83%
Świadczenia rodzinne	z tytułu zaliczki alimentacyjnej i funduszu alimentacyjnego	80.000,00	75.848,63	94,81%
MOPS	z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń wynagrodzenia dla płatnika i refundacja środków z PUP	17.356,00	17.322,33	99,81%
MOPS	Odsetki bankowe	6,300,00	6.577,39	104,40%
MOPS	z tytułu kosztów upomnienia	50,00	81,20	162,40%
Świadczenia rodzinne	z tytułu kosztów upomnienia	350,00	371,20	106,06%
Świadczenia rodzinne	Odsetki bankowe	82,00	83,30	101,59%
Razem		302.676,00	303.689,84	100,33%

II. Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie.

2.1. Zakres działania

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizuje zadania z zakresu polityki społecznej w obszarze pomocy społecznej, wsparcia dziecka i rodziny, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego.

Zadania z zakresu pomocy społecznej reguluje ustawa o pomocy społecznej, która określa rodzaje zasiłków, kryterium dochodowe, wysokości i rodzaj świadczeń oraz zasady ich waloryzowania. System świadczeń pieniężnych oparty jest na trzech podstawowych rodzajach zasiłków: zasiłku stałym, okresowym i celowym. Świadczenia usługowe koncentrują się wokół zapewnienia pomocy opiekuńczej, prowadzenia ośrodków wsparcia dla osób z ograniczoną sprawnością. Dla osób wymagających całodobowej opieki zapewnienie pobytu w domach pomocy społecznej. Kolejnym obszarem wsparcia osób i rodzin jest praca socjalna.

System świadczeń rodzinnych, który reguluje ustawa o świadczeniach rodzinnych, jest również wsparciem dla rodzin gorzej sytuowanych wychowujących dzieci i osób z niepełnosprawnością. Rodziny wychowujące dzieci oraz rodziny, w których żyje osoba niepełnosprawna wymagająca opieki i pomocy otrzymują pomoc w formie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami lub świadczenia opiekuńcze. Otrzymanie świadczeń rodzinnych wymaga spełnienia określonego kryterium dochodowego.

Od kwietnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Ustawa określa zakres i formę realizacji Programu 500 +, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Program Rodzina 500 + przewiduje wypłaty świadczeń wychowawczych w wysokości 500,00 zł. miesięcznie na drugie i kolejne dziecko, bez dodatkowych warunków. Rodziny o niskich dochodach otrzymają wsparcie także dla pierwszego lub jedyne dziecko przy spełnieniu ustawowego kryterium 800,00 zł lub 1.200,00 zł w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego.

W ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określono zadania ciążące na samorządach w obszarze profilaktyki, wsparcia rodziny, instytucji pieczy zastępczej, usamodzielnienia wychowanków oraz adopcji. Na poziomie samorządu gminnego wsparcie rodziny, zgodnie z ustawą, realizowane jest poprzez działania profilaktyczne zmierzające do utrzymania dziecka w biologicznej rodzinie. Zadanie to realizowane jest poprzez zapewnienie pomocy ze strony asystentów rodziny, pracowników socjalnych, prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie świetlicy środowiskowej. Do zadań samorządu gminnego należy również partycypowanie w kosztach utrzymania dziecka w pieczy zastępczej.

Obszar przemocy domowej reguluje ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Działania podejmowane przez pracowników Ośrodka koncentrują się przede wszystkim na wsparciu osób doznających przemocy w rodzinie i realizacji zadań określonych dla Zespołu Interdyscyplinarnego.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów daje możliwość wypłaty świadczeń osobom uprawnionym na poczet należnego świadczenia alimentacyjnego, ustalonego na podstawie tytułu wykonawczego, jeśli egzekucja jest bezskuteczna a rodzina mieści się w kryterium dochodowym uprawniającym do świadczeń. Akt prawny nakłada również obowiązek prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, których celem jest wyegzekwowanie należności z tytułu niepłaconych zobowiązań alimentacyjnych.

2.2. Pomoc społeczna

2.2.1. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. w Gminie Miejskiej Ciechanów zamieszkiwało 44 506 osób. Z różnych form wsparcia w obszarze ustawy o pomocy społecznej w 2016 roku skorzystało 1499 rodzin, w których żyły 3227 osób.

Typ rodzin objętych pomocą ze względu na liczbę osób w rodzinie

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% w stosunku do ogólnej liczby rodzin
Rodziny ogółem	1 499	3 227	100%
<i>w tym o liczbie osób</i>			
1	730	730	48,7 %
2	274	548	18,3 %
3	216	648	14,5 %
4	158	632	10,5 %
5	75	375	5 %
6 i więcej	46	294	3 %

Z analizy danych wynika, że jednoosobowe gospodarstwa domowe stanowią prawie 49% ogólnej liczby gospodarstw domowych. Z 1499 rodzin korzystających ze wsparcia w 527 rodzinach wychowywały się małoletnie dzieci.

Typ rodzin wychowujących małoletnie dzieci ze względu na liczbę osób w rodzinie

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% w stosunku do ogólnej liczby rodzin z dziećmi
Rodziny z dziećmi ogółem	527	1898	100%
o liczbie dzieci			
1	218	590	41%
2	187	668	35,5%
3	73	347	14%
4	36	203	7%
5	10	67	2%
6	3	23	0,5%

2.2.2. Powody przyznania pomocy społecznej

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z uwzględnieniem powodów przyznania pomocy. Zaznaczyć należy, że wiele osób i rodzin dotkniętych jest kilkoma z niżej wymienionych dysfunkcji.

Powody trudnej sytuacji życiowej generujące potrzebę pomocy społecznej w 2016 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin
Ubóstwo	750
bezrobocie	650
długotrwałą i ciężką chorobą	695
niepełnosprawność	414
alkoholizm i narkomania	207
przemoc w rodzinie	118
potrzeba ochrony macierzyństwa	130

bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	144
Bezdomność	50
Osoby opuszczające zakłady karne	23

Rodziny, które w 2016 roku korzystały z różnego rodzaju świadczeń z zakresu pomocy społecznej, borykały się z wieloma problemami, powodującymi ich dysfunkcyjność. Do najczęstszych należą: bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, niepełnosprawność, alkoholizm, długotrwała choroba, bezdomność.

Bezrobocie jest wciąż dominującym problemem społecznym naszej Gminy, który utrudnia a wręcz uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin. Zatrudnienie jest poważnym problemem dla klientów Ośrodka z uwagi na niskie kwalifikacje zawodowe (lub wręcz ich brak), a także niechęć w podejmowaniu legalnej pracy z obawy przed zajęciami komorniczymi. Osoby takie w okresie wiosenno-letnim pracują dorywczo na budowach, przy pracach polowych wobec czego najtrudniejszym okresem egzystencji dla tych rodzin jest czas zimowy, dlatego w tym okresie, kierowana jest większa oferta pomocowa.

Problem bezrobocia rzadko występuje w odosobnieniu. Najczęściej obok niego jako przyczyna bądź skutek pojawiają się ubóstwo, problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, niepełnosprawność, bezdomność.

Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to istotny problem społeczny. Kierowane wsparcie finansowe nie rozwiązuje problemu, bowiem trudności wynikają z braku właściwych kompetencji rodzicielskich. Skutki niskich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców widoczne są w agresywnym zachowaniu dzieci, łamaniu obyczajów i norm społecznych. Nieracjonalne gospodarowanie posiadanymi zasobami finansowymi, brak opieki nad dziećmi, brak chęci do rozwiązywania problemów rodzinnych w skrajnych przypadkach prowadzą do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Wsparcie rodzin w środowisku lokalnym poprzez specjalistyczną pomoc psychologiczno-terapeutyczną jest zadaniem gminy wynikającym nie tylko z ustawy o pomocy społecznej lecz również ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Osoby niepełnosprawne to również duża grupa biorców różnego rodzaju świadczeń z pomocy społecznej. Ze względów demograficznych (rosnącej liczbie osób w wieku senioralnym) wydatki na wsparcie osób z niepełnosprawnością będą systematycznie rosły. Pomoc dla osób z niepełnosprawnością, poza wsparciem finansowym, koncentruje się na pomocy niematerialnej. Osoby niesamodzielne mogą korzystać z usług opiekuńczych, pobytu w Dziennym Domu Seniora, Środowiskowym Domu Samopomocy. W przypadku znacznego stopnia niepełnosprawności i konieczności zapewnienia całodobowej opieki z placówek stacjonarnych - domów pomocy społecznej.

2.2.3. Analiza świadczeń przyznanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Zgodnie z zapisami w ustawie o pomocy społecznej, prawo do świadczeń przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 634,00 złote,
- rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza 514,00 złotych.

Poza spełnieniem kryterium dochodowego konieczne jest wystąpienie co najmniej jednej okoliczności powodującej istnienie problemu społecznego np.: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności itp.. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przyznaje się decyzją administracyjną.

W katalogu świadczeń finansowych Ośrodka znajdują się długookresowe świadczenia w formie zasiłku stałego. Świadczenia te wypłacane są regularnie co miesiąc osobom, które ze względu na stan zdrowia (znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności) lub wiek nie mogą podjąć pracy zarobkowej, a ich posiadany dochód jest niższy od kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Nie mają osób zobowiązanych do alimentacji lub osoby te ze względu na niskie źródła utrzymania nie są w stanie wspierać ich finansowo. Osoby pobierające zasiłek stały, jeśli nie posiadają innego tytułu ubezpieczenia podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prawa do zasiłku stałego.

Krótkoterminowe świadczenia z pomocy społecznej to przede wszystkim zasiłki okresowe i zasiłki celowe, świadczenia pieniężne z wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W sytuacji marnotrawienia środków finansowych przez osoby objęte wsparciem przez nasz Ośrodek, niewyrażające zgody na podjęcia współpracy ukierunkowanej na poprawę swojego funkcjonowania, pomoc kierowano głównie w formie niepieniężnej, np. sfinansowanie gorącego posiłku, zabezpieczenia pomocy żywnościowej, zakupieniu opału, odzieży, butli gazowych, pomoc w regulowaniu czynszu oraz opłat za energię elektryczną.

Zasiłek celowy to świadczenie jednorazowe przyznawane głównie na zakup: żywności, opału, odzieży, leków, pokrycie kosztów schronienia. Z tych środków pokrywane są również koszty pogrzebu osób samotnych lub bezdomnych.

Zasiłek celowy realizowany na podstawie rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w formie gorącego posiłku lub świadczenia pieniężnego przyznawany, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% ustalonego kryterium dochodowego. Zgodnie z założeniami Programu podstawowym celem udzielania pomocy żywieniowej było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Dodatkowo, rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej, objęte zostały przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie pomocą w naturze w formie odzieży, obuwia, pieczywa cukierniczego i artykułów spożywczych z magazynu Ośrodka. Pracownicy socjalni współpracują z Bankiem Żywności w Ciechanowie i organizacjami pozarządowymi, które zajmują się dystrybucją artykułów żywnościowych mieszkańcom naszego miasta. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie kwalifikuje osoby do

pomocy żywnościowej udzielanej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. W ramach Podprogramu 2016, czyli dla programu trwającego od 1 sierpnia 2016 roku, pracownicy socjalni wydali 449 skierowań, łącznie do tej formy pomocy zostało zakwalifikowanych 1190 osób.

W 2016 roku współpracę w tym zakresie prowadzono z 6 organizacjami pozarządowymi:

- Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych „Serce Matki”,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynności,
- Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Ciechanowie,
- Akcja Katolicka przy Parafii Św. Józefa w Ciechanowie.

Do zadań własnych gminy należy również zapewnienie usług opiekuńczych i miejsca w domu pomocy społecznej osobom wymagającym tej formy wsparcia. Pomoc opiekuńcza to przede wszystkim usługi świadczone przez opiekunki domowe w miejscu zamieszkania podopiecznego. Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji kierowane są do placówek zapewniających całodobową opiekę.

Rodzaj pomocy	Liczba osób, którym decyzją administracyjną przyznano prawo do świadczeń z pomocy społecznej
Pobyty w domach pomocy społecznej	45
Pobyty w ośrodkach wsparcia	85
Usługi opiekuńcze	126
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	2
Zasiłek stały	154
Zasiłek okresowy	628
Zasiłek celowy	460
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania	913 osoby otrzymały decyzję administracyjną, świadczenia przyznano 1811 osobom

W 2016 roku w sprawach świadczeń pomocy społecznej wydano 6876 decyzji administracyjnych, w tym 82 decyzje odmowne. Przyczyną wydania decyzji odmownych było:

- w 51 przypadkach przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń,
- w 24 przypadkach osoby nie posiadały uprawnień do świadczenia o które wnioskowoły,

- 7 osób otrzymało decyzje odmowne ze względu na brak miejsc w ośrodkach wsparcia.

Od wydanych decyzji złożono 5 odwołań. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Ciechanowie przekazało sprawy do ponownego rozpatrzenia. Po ponownym rozpatrzeniu w czterech przypadkach podtrzymano pierwotne stanowisko organu, w jednym przypadku zmieniono decyzje i wydano rozstrzygnięcie satysfakcjonujące stronę.

2.2.4. Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa, której celem jest wsparcie osób i rodzin w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych. Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo, z problemem przemocy domowej, osób z niepełnosprawnością, ubogich i zagrożonych ubóstwem była realizowana przede wszystkim przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny. W 2016 roku praca socjalna kierowana była do 1367 rodzin.

Największą grupę osób ubiegających się o wsparcie stanowiły osoby nie posiadające zatrudnienia. Prowadzona przez pracowników praca socjalna koncentrowała się przede wszystkim na udzielaniu pomocy w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy, informowaniu o możliwościach udziału w szkoleniach, kursach zawodowych dzięki którym istniała możliwość przekwalifikowania się lub podniesienia posiadanych kwalifikacji zawodowych.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej kontynuowali współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Ciechanowie w sprawie aktywizacji osób bezrobotnych, korzystających równocześnie ze świadczeń pomocy społecznej. W ramach współpracy pracownicy socjalni pozostają w stałym kontakcie z doradcami zawodowymi w zakresie ustalenia ścieżki aktywizacyjnej, możliwości uzyskania zatrudnienia lub skierowania na szkolenie zawodowe.

W 2016 roku pracownicy socjalni kontynuowali współpracę z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Warszawie. W ramach Porozumienia pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie Filia w Ciechanowie prowadzili zajęcia warsztatowe i spotkania informacyjne z zakresu poradnictwa zawodowego. W 2016 roku pracownicy socjalni do udziału w warsztatach zmotywowali 60 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo. Warsztaty odbywały się na przestrzeni całego roku w czterech grupach. W ramach wsparcia, w stosunku do każdej osoby zaplanowane były warsztaty grupowe i konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym i psychologiem. Uczestnicy otrzymali wiedzę w zakresie prawidłowego przygotowania dokumentacji aplikacyjnej, uzyskali również wskazówki, w jaki sposób odkryć swój potencjał i właściwie przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej. Dla każdej grupy warsztaty wraz z konsultacjami trwały 3 dni. W zależności od stopnia zaangażowania i obecności na zajęciach, uczestnikom wydawane były potwierdzenia ukończenia zajęć. Łącznie 42 osoby wykazały się wysokim zaangażowaniem i uzyskały stosowne zaświadczenia.

Bardzo ważnym elementem wsparcia dla osób bezrobotnych była możliwość podjęcia zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych w okresie od 1 marca do 30 listopada 2016 roku.

Prace społecznie użyteczne są formą aktywizacji osób bezrobotnych, wprowadzoną od 1 listopada 2005 roku na podstawie Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Oznaczają one prace wykonywane przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku,

korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej. Zakwalifikowanie do wykonywania prac społecznie użytecznych uzależnione jest również od profilu pomocy, który ustalany jest indywidualnie dla każdej osoby bezrobotnej przez doradcę zawodowego w Powiatowym Urzędzie Pracy. Do wykonywania tego rodzaju prac możliwe jest skierowanie jedynie osób zakwalifikowanych do pierwszego bądź drugiego profilu.

Organizatorem prac społecznie-użytecznych jest Gmina Miejska Ciechanów, a ich wykonywanie odbywa się w instytucjach i organizacjach pozarządowych statutowo zajmujących się pomocą na rzecz społeczności lokalnej lub pomocą charytatywną. W 2016 roku do prac społecznie-użytecznych skierowano 36 osób. Wśród nich były 4 osoby, które nie podjęły pracy, zaś 2 osoby porzuciły oferowaną pracę. Z pozostałych 30 osób 4 osoby zrezygnowały z pracy ze względu na podjęcie zatrudnienia w innej formie.

W 2016 roku stworzono 27 etatów na prace społecznie – użyteczne, które świadczone były na rzecz następujących instytucji i organizacji:

- Inżynieria Miejska – 19 etatów
- Klub sportowy „Promyk”- 2 etaty
- Klub sportowy „Jurand” – 1 etat
- Stowarzyszenie rodzin „Serce Matki” – 1 etat
- Stowarzyszenie rodzin „ADHD” – 1 etat
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – 2 etaty
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków – 1 etat

Prace społecznie-użyteczne wykonywane przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku nie mogą przekroczyć 10 godzin tygodniowo. Osobie uprawnionej, wykonującej pracę w 2016 roku przysługiwało świadczenie w wysokości nie niższej niż 8,10 zł. za godzinę. Osoba wykonująca pracę była objęta ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu posiadania statusu osoby bezrobotnej oraz ubezpieczeniem wypadkowym.

W celu aktywizacji zawodowej klientów pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej podejmują współpracę ze wszystkimi podmiotami pracującymi na rzecz osób bezrobotnych. W 2016 roku podjęto współpracę z PCK Oddziałem Rejonowym w Ciechanowie, który jest realizatorem projektu współfinansowanego z EFS skierowanego do osób pozostających bez zatrudnienia. Do złożenia deklaracji uczestnictwa w projekcie pracownicy socjalni zmotywowali 30 kandydatów, pozostających bez zatrudnienia.

Preferowaną grupą docelową uczestników projektu były osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej oraz Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wydawali skierowania do organizacji pozarządowych dla osób spełniających kryteria dochodowe do korzystania z programu POPŻ. Pracownicy Ośrodka posiadali informację o tym, kto z Programu korzystał i potwierdzali stosownymi zaświadczeniami prawo do korzystania z pomocy żywnościowej 34 osobom ubiegającym się o udział w projekcie.

Projekt realizowany przez PCK posiadał kompleksową ofertę wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Wsparcie udzielane w ramach projektu obejmowało:

1) Klub Integracji Społecznej:

a) spotkania profilaktyczne ze specjalistami – prawnik, psycholog, specjalista ds. rodziny, coaching,

- b) organizację czasu wolnego dla uczestników projektu i ich rodzin, w tym wyjazd kulturalny, spotkanie okolicznościowe, półkolonie i kolonie dla dzieci uczestników,
  - c) wyjazd terapeutyczno-edukacyjny związany z poprawą kompetencji rodzicielskich z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, mającymi trudnościami w kontaktach ze swoimi dziećmi oraz radzeniu sobie z rolą rodzica,
  - d) doradztwo indywidualne i warsztaty kompetencji życiowych,
  - e) ustalenie indywidualnej ścieżki reintegracji dla każdego uczestnika projektu i jego rodziny,
  - f) opracowanie Indywidualnych Planów Działania dla każdego uczestnika projektu,
  - g) indywidualne doradztwo i konsultacje dla uczestników projektu i ich rodzin,
  - h) warsztaty aktywizacyjne,
  - i) warsztaty aktywizacji zawodowej,
  - j) indywidualne porady doradcy zawodowego w przygotowaniu się do podjęcia zatrudnienia przez pomoc w opracowaniu dokumentów aplikacyjnych oraz porady w zakresie prowadzenia rozmów z pracodawcą,
  - l) kurs pierwszej pomocy przedmedycznej dla uczestników projektu,
  - m) kurs na Prawo jazdy kat „B”.
- 2) Organizację szkoleń zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami np.: spawacz, kierowca kat „C” lub „D”, sprzedawca, operator koparko-ładowarki, fryzjer, florystyka, księgowość i inne.
- 3) Organizacja pośrednictwa pracy i staży zawodowych. Na rzecz wszystkich uczestników świadczone były usługi pośrednictwa pracy oraz zorganizowane staże zawodowe dla uczestników z wysoką motywacją do poprawy swojej trudnej sytuacji życiowej.

Współpracę w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych podjęto również z Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Ciechanowie. Pracownicy socjalni uczestniczyli w rekrutacji uczestników projektu skierowanego do osób młodych do 24 roku życia. W tym zakresie motywowano 27 młodzieńców do udziału w projekcie aktywizacyjnym pochodzących z rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, wymagających wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej chętnie nawiązują współpracę z pracodawcami poszukującymi pracowników. Organizują spotkania z pracodawcami, aby ułatwić możliwość podjęcia zatrudnienia osobom nieaktywnym zawodowo. W dniu 12 maja 2016 roku na terenie Ośrodka odbyło się spotkanie z przedstawicielami zakładu produkcyjnego „Cedrob” S.A w Ciechanowie. Na 43 osoby zaproszone na spotkanie przybyło 21, z tego 2 podjęły pracę. Systematycznie przekazywano osobom bezrobotnym oferty pracy w charakterze pracowników budowlanych, współpracowano z zakładem LG Electronics w Ciechanowie i Mławie, Spółdzielnią Inwalidów „NOVUM” w Ciechanowie oraz Drukarnią w Wyszku.

Istotnym problemem utrudniający prawidłowe funkcjonowanie rodzin są uzależnienia. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej z indywidualnym przypadkiem, wykorzystując dostępne metody i techniki, np. kontrakt socjalny, indywidualny program wychodzenia z bezdomności, podejmowali działania zmierzające do poprawy funkcjonowania osób i rodzin. W stosunku do osób uzależnionych prowadzili edukację związaną z problemami uzależnienia, motywowali i organizowali działania w zakresie podejmowania terapii w placówkach służby zdrowia, korzystania z pomocy psychologicznej dostępnej na terenie

miasta. W sytuacjach wymagających podjęcia bardziej skutecznych oddziaływań udzielali pomocy w napisaniu wniosku o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego lub występowali we własnym zakresie o wszczęcie procedury (7 wniosków).

W przypadku występowania sytuacji kryzysowych, takich jak, np. przemoc, alkoholizm, pracownicy socjalni podejmowali interwencje wspólnie z funkcjonariuszami policji lub straży miejskiej. W 2016 roku podjęto 154 interwencje w 129 rodzinach.

Praca socjalna prowadzona była również z członkami rodzin żyjących z osobami uzależnionymi, która polegała na edukacji na temat istoty choroby alkoholowej oraz konsekwencji wynikających z braku podejmowania konstruktywnych działań w stosunku do osoby uzależnionej lub udzielana była stosowna pomoc członkom rodziny dotkniętych tym problemem.

Zaangażowanie pracowników socjalnych w prowadzenie pracy socjalnej było widoczne również w obszarze wsparcia osób doznających przemocy w rodzinie. Często przyczyną przemocy w rodzinie są uzależnienia. W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni monitorowali zjawisko przemocy w rodzinie. W indywidualnych sytuacjach kryzysowych organizowali wsparcie psychologiczne, które udzielane było przez psychologa naszego Ośrodka. W tym zakresie współpracowali również z Biurem ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Ciechanowie. W szczególności współpraca dotyczyła organizowania wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz pomocy prawnej.

W grudniu 2016 roku pracownicy socjalni zainicjowali utworzenie grupy samopomocowej dla dorosłych dzieci alkoholików - DDA. Rozpropagowano informację wśród osób korzystających ze wsparcia naszego Ośrodka, zorganizowano spotkanie na którym wyłoniono liderkę grupy – jest to osoba świadcząca usługi w ramach wolontariatu w naszym Ośrodku w zakresie udzielania wsparcia osobom w kryzysie. W 2017 roku we współpracy z Biurem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Ciechanowie planowane jest zorganizowanie specjalistycznego wsparcia dla tej grupy osób.

W ramach współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi pracownicy Ośrodka brali udział w imprezach integrujących społeczność lokalną. W marcu 2016 roku przy ulicy Warszawskiej w Ciechanowie odbył się „Wielkanocny Jarmark”. Wydarzenie to było okazją do zakupów rękodzieła, świątecznych przysmaków i innych artystycznych propozycji, w które włączył się również MOPS w Ciechanowie. Działanie organizowane było w oparciu o Porozumienie zawarte z głównym organizatorem, tj. Ciechanowskim Ośrodkiem Edukacji Kulturalnej "STUDIO". Do zadań Ośrodka należała pomoc w przygotowaniu imprezy (poprowadzenie gier i zabaw dla najmłodszych uczestników, przygotowanie występu artystycznego przez seniorów Dziennego Domu Seniora, rozdawanie materiałów promocyjnych i udzielanie informacji o nowym świadczeniu dla rodzin wychowujących małe dzieci – świadczeniu wychowawczym).

W dniu 01.06.2016 r. z okazji Dnia Dziecka, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Stowarzyszeniem Rodzin Katolickich przy parafii św. Piotra Apostoła w Ciechanowie oraz z Świetlicą Opiekuńczo – Wychowawczą „U Piotra” włączył się w organizację imprezy dla dzieci pod hasłem „Uśmiech dziecka na Dzień Dziecka”. Dzieci brały udział w zabawach i konkursach z nagrodami oraz wspólnym grillowaniu. Ponadto rodzice mieli możliwość dokonać pomiaru cukru i cholesterolu we krwi, ciśnienia tętniczego,

tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Zadania powierzone pracownikom MOPS koncentrowały się wokół pomocy w prowadzeniu imprezy, współudziale w organizacji gier i zabaw; w tym zabezpieczenie akcesoriów, gadżetów do przeprowadzenia gier, zabaw, pomocy przy dystrybucji poczęstunku dla zaproszonych gości.

Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej mieli możliwość korzystania ze wsparcia psychologa. Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzone jest kilkutorowo. Przede wszystkim pomoc opiera się na indywidualnych konsultacjach z psychologiem w siedzibie MOPS, gdzie w analizowanym okresie najwięcej osób skorzystało z oferowanego wsparcia. Kolejną formą pomocy jest wizyta psychologa wraz z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny w miejscu zamieszkania klienta. Taka forma oferowana jest zawsze, kiedy są wskazania do udzielenia wsparcia psychologicznego, jednak klient nie jest w stanie samodzielnie udać się do siedziby Ośrodka, jak również w sytuacjach, kiedy psycholog po rozmowie z pracownikiem socjalnym lub asystentem chce poznać rodzinę, pomóc zdiagnozować problem lub wydać opinię odnośnie funkcjonowania klienta w środowisku lokalnym. Niejednokrotnie psycholog wychodził naprzeciw oczekiwaniom klienta – odwiedzał go w domu, zachęcając do podjęcia wspólnej, regularnej współpracy w siedzibie MOPS. Dużą część poradnictwa specjalistycznego zajmuje prowadzona procedura Niebieskiej Karty. Psycholog bierze udział w spotkaniach grup roboczych, gdzie rozmawia z ofiarami i sprawcami, a także wraz z członkami grupy ustala plan pomocy dla rodziny dotkniętej problemem przemocy. W ramach procedury Niebieskiej Karty psycholog niejednokrotnie wraz z pracownikiem socjalnym odwiedzał osoby potrzebujące pomocy w ich domach, udzielając niezbędnego wsparcia i proponując kontynuowanie pracy psychologicznej w odpowiedni, indywidualny sposób. Spora część klientów korzystających ze spotkań z psychologiem w swoim miejscu zamieszkania, zdecydowała się na podjęcie terapii w siedzibie MOPS.

W analizowanym okresie z pomocy psychologicznej łącznie skorzystało 129 rodzin – opieką psychologiczną objęto 419 członków rodzin. Psycholog udzieliła łącznie 402 konsultacji, z czego 279 konsultacji indywidualnych w siedzibie MOPS, 61 konsultacji w trakcie wejść w środowisko z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny, 57 konsultacji w trakcie spotkań grup roboczych oraz 5 konsultacji w trakcie kontaktów małych rodzin z rodzicem. W omawianym okresie odbyły się także 192 spotkania grup roboczych dotyczących procedury Niebieskiej Karty, w których uczestniczył psycholog.

Liczba członków rodzin	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychologicznego	Łączna liczba członków rodzin korzystających ze wsparcia
Rodziny jednoosobowe	16	16
Rodziny dwuosobowe	26	52
Rodziny trzyosobowe	32	96
Rodziny czterosobowe	34	136

Rodziny pięcioosobowe	11	55
Rodziny sześćosobowe	6	36
Rodziny siedmioosobowe	4	28
Łącznie	129	419

Wsparcie psychologa koncentrowało się wokół:

- interwencji podjętych w ramach procedury Niebieskiej Karty dotyczące przemocy domowej,
- niezaradności życiowej,
- zaniechania obowiązków opiekuńczo-wychowawczych, niewydolność wychowawcza,
- problemów komunikacyjnych członków rodziny (konflikty, brak umiejętności komunikacyjnych, brak współpracy),
- oceny stanu psychicznego osoby chorej lub starszej,
- zaburzenia psychiczne (depresje, zaburzenia emocjonalne – chwiejność, problemy z kontrolą emocji, niedojrzałość emocjonalna, zaburzenia odżywiania, choroby psychiczne),
- sytuacja psychiczna osób posiadających w rodzinie osobę chorą lub starszą (wymagającą całodobowej opieki),
- zagrożenie uzależnieniem od substancji psychoaktywnych bądź istniejący problem uzależnienia.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w oparciu o usługi wolontarystyczne poszerzają ofertę pomocową dla podopiecznych. W 2016 roku łącznie podpisano porozumienia o współpracy z 42 wolontariuszami. Najliczniejszą grupą byli uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych co prezentuje poniższe zestawienie.

	Uczniowie	Studenci	Osoby bezrobotne	Osoby pracujące	Emeryci i renciści	Razem
Kobiety	20	4	4	6	1	35
Mężczyźni	1	1	1	3	1	7
Ogółem	21	5	5	9	2	42

Wolontariat w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej koncentruje się przede wszystkim w obszarze wsparcia dzieci, osób starszych i z niepełnosprawnością, osób uzależnionych, pomocy przy organizowaniu imprez integracyjnych.

Wolontariusze wspierali dzieci pomagając im w nauce. Zajęcia zwane „Pogotowiem Edukacyjnym” organizowane były na terenie Ośrodka od poniedziałku do piątku w godzinach

od 14⁰⁰ do 16⁰⁰. Z tej formy pomocy skorzystało 13 dzieci. Pomagali również pracownikom Świetlicy Środowiskowej w prowadzeniu zajęć w placówce.

Pomoc osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnością koncentrowała się na spotkaniach indywidualnych, podczas których osoby niesamodzielne wspierane były emocjonalnie rozmowami towarzyskimi, jak również pomocą w czynnościach dnia codziennego. W 2016 roku z tej formy pomocy skorzystało 7 osób.

Dwoje wolontariuszy zaangażowało się w pomoc osobom uzależnionym, wspierając 6 osób z problemem alkoholowym.

Wolontariusze chętnie włączali się w pomoc przy organizowaniu imprez integracyjnych (jarmarku wielkanocnego, dnia dziecka).

Pracę wolontariuszy monitorował koordynator wolontariatu, który prowadził dokumentację pracy (przygotowywał umowy wolontarystyczne, podziękowania). Współpracował z pedagogami w szkołach w celu pozyskania wolontariuszy, upowszechniał ideę wolontariatu wśród studentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie, uczestniczył w organizacji „Gali Wolontariatu”. Podczas imprezy wyróżniono najbardziej aktywnych wolontariuszy działających na terenie miasta Ciechanów. Osoby wyróżnione otrzymały dyplomy i drobne upominki wykonane przez pensjonariuszy Środowiskowego Domu Samopomocy typu A i B.

2.2.5. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym, poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach. Na realizację tego zadania wydatkowano kwotę 454.041,00 zł.

Forma pomocy	Liczba osób korzystających	Kwota w zł.
Ciepły posiłek w placówkach oświatowych	319	129.527,00
Ciepłe posiłki w stołówce PCK	126	66.839,00
Świadczenie na zakup żywności	1282	257.675,00

Realizując pomoc w formie świadczeń pieniężnych na zakup żywności wydano 645 osobom decyzje administracyjne przyznające zasiłki celowe. Świadczenia wypłacane w ciągu jednego miesiąca w wysokości 50,00 złotych na osobę w rodzinie skierowano do 1282 osób (jedną decyzją administracyjną przyznawano świadczenia dla innych członków rodziny). Z pomocy w formie posiłków wydawanych w placówkach oświatowych i PCK skorzystało 445 osób z 285 rodzin.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej włączyli się w realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Realizacja programu była ważnym

instrumentem będącym uzupełnieniem obecnie funkcjonującego systemu świadczeń społecznych oraz ogólnopolskiego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Do zadań ośrodka należy zweryfikowanie sytuacji materialnej osób ubiegających się o pomoc i przygotowanie skierowań do jednej z organizacji biorącej udział w programie i zajmującej się dystrybucją żywności. W 2016 roku do tej formy pomocy zakwalifikowano 1190 osób z 449 rodzin.

2.2.6. System wsparcia i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi

System wsparcia dla osób niesamodzielnych obejmuje obszar pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej. Pomoc finansowa to przede wszystkim świadczenia z funduszu pomocy społecznej (zasilek stały, okresowy, celowy, świadczenia z Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”), świadczenia opiekuńcze wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych (zasilek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasilek opiekuńczy i zasilek dla opiekuna). Do pomocy rzeczowej zalicza się możliwość korzystania z magazynu MOPS i wypożyczenia łóżka rehabilitacyjnego. Formy pomocy usługowej realizowane w Gminie Miejskiej Ciechanów to pobyt w dziennych ośrodkach wsparcia, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Placówka wsparcia dziennego - Dzienny Dom Seniora

Dzienny Dom Seniora działa w strukturach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie. Jest ośrodkiem wsparcia o zasięgu lokalnym, którego oferta skierowana jest do osób powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, o zmniejszonej sprawności psychofizycznej spowodowanej wiekiem lub niepełnosprawnością.

Głównym celem placówki jest wsparcie seniorów w ich codziennym życiu poprzez zaspokojenie potrzeb towarzyskich, aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej i społecznej. Placówka zapewnia gorący posiłek w formie obiadu.

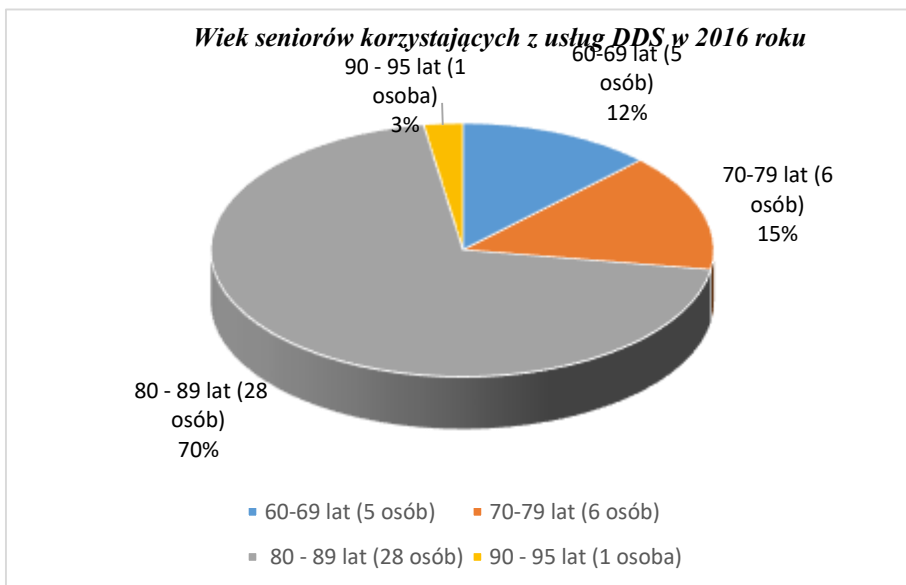
Placówka wsparcia dziennego przeznaczona jest dla 30 uczestników. W 2016 roku z usług Dziennego Domu Seniora skorzystało 40 osób. Większość z nich - 35 osób korzystało z pełnej oferty Domu - łącznie z obiadami, pozostałe 6 osób zrezygnowało z posiłków.

Uczestnicy Dziennego Domu Seniora to osoby korzystające z usług od wielu lat. Stanowią zintegrowaną grupę, pomimo różnic wiekowych (najmłodsi uczestnicy przekraczają 60 lat, zaś najstarsi 90 lat).

Charakterystyka seniorów ze względu na wiek

wiek	69 – 69 lat	70 – 79 lat	80 – 89 lat	90 – 95 lat
liczba osób	5	6	28	1

Wśród uczestników dominują kobiety. W 2016 roku stanowiły 70% ogółu korzystających (28 osób), mężczyźni zaś 30% (12 osób).

Seniorzy powyżej 80 roku życia stanowili najliczniejszą grupę świadczeniobiorców. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż spośród 40 osób korzystających z Placówki 36 to osoby samotnie gospodarujące, zaś 4 osoby to dwa małżeństwa. Pobyt w Dziennym Domu Seniora zabezpiecza uczestnikom potrzebę kontaktów społecznych i co za tym idzie możliwość uzyskania społecznej aprobaty, uznania ze strony innych osób.

Seniorzy korzystający z usług Domu w 2016 roku mieli zapewniony dzienny pobyt w Placówce z możliwością spożywania gorącego posiłku w formie obiadu oraz bogatą ofertę na ciekawe formy aktywnego spędzania czasu wolnego. Imprezy okolicznościowe, spotkania integracyjne, pogadanki tematycznie związane z życiem społecznym seniorów, które cieszyły się największym uznaniem.

W ramach działań integracyjnych ze społecznością lokalną kontynuowano współpracę z kadrą pedagogiczną i dziećmi z Miejskiego Przedszkola Nr 3 w Ciechanowie, uczniami Szkoły Podstawowej Nr 5 oraz studentami Policealnej Szkoły Medycznej. Łamanie barier międzypokoleniowych to ważny element życia społecznego mieszkańców.

Pogadanki tematyczne w 2016 roku skupiały się w obszarze bezpieczeństwa i porządku publicznego. Dużym zainteresowaniem cieszyły się spotkanie z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji na którym dyskutowano o bezpieczeństwie seniorów (np. jak się zachować, by nie dać się oszukać metodą na wnuczka) oraz jak być widocznym na drodze. Przedstawiciel Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Ciechanowie zwracał uwagę na prawidłowe użytkowanie urządzeń grzewczych, problem ulatniającego się gazu i czadu. Demonstrował działanie czujników ratujących zdrowie i życie, jak również wskazał właściwe zachowanie podczas powiadamiania służb o powstałych sytuacjach kryzysowych. Przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno-epidemiologicznej podczas prelekcji zwracał uwagę na prawidłowe zachowanie w lesie, jak odróżnić grzyby jadalne od trujących,

prawidłowo zabezpieczyć się przed kleszczami oraz jak postępować w przypadku zatrać i ukąszeń.

Pogadanki przygotowane i prowadzone przez pracowników i kierownika Domu w oparciu o Encyklopedię Zdrowia, Wielki Poradnik Medyczny, książki „O czym wiedziały nasze babcie”, „Ziołowa Apteka”, Poradnik dla osób starszych i ich najbliższych „Zdrowie Seniora”, czasopisma „Żyj zdrowo i aktywnie”, „Żyjmy dłużej”, „Zdrowie”, „Świat zdrowia”, „Moda na zdrowie”. Również dużą popularnością cieszyło się czytanie artykułów i opowiadań z czasopism „Ta nasza młodość”, „Retro”. Pogadanki prozdrowotne to ważny temat dla uczestników Domu. Zwiększenie zainteresowania higienicznym trybem życia poprzez aktywność fizyczną, właściwą dietę, regularne badania profilaktyczne sprzyja utrzymaniu dobrego zdrowia psychofizycznego

Pomimo sędziwego wieku wielu seniorów, do ulubionych zajęć mieszczących się w standardzie usług należy aktywizacja ruchowa w obecności pracownika Domu. Do dyspozycji uczestnicy mają dwa rowery stacjonarne, wiosła, stepper, hantle, tarcze obrotowe oraz drobny sprzęt do ćwiczeń manualnych. W bieżącym roku zakupiono rotor rehabilitacyjny.

W obszarze zajęć kulturalno-oświatowych uczestnicy korzystali z prasy lokalnej, czasopism, książek z biblioteczki Placówki. Prowadzili Kronikę Dziennego Domu Seniora. Do ulubionych zajęć należała muzykoterapia, wspólne śpiewanie pieśni biesiadnych, patriotycznych, taniec towarzyski, przygotowana do przedstawień artystycznych, wspólne obchodzenie uroczystości (Świąt Bożego Narodzenia, Świąt Wielkanocy, Dni Seniora, Dnia Kobiet i Mężczyzn).

Do najważniejszych zdarzeń kulturalnych w 2016 roku można zaliczyć:

- w styczniu – bal karnawałowy z konkursem na najciekawszy strój, uroczyste obchody Dnia Babci i Dziadka,
- w lutym – tłusty czwartek z zabawą taneczną, walentynki,
- w marcu – uroczystość związana z obchodami Dnia Kobiet i Mężczyzn, występ artystyczny oraz prezentacja prac seniorów na Ciechanowskim Festynie Wielkanocnym, uroczysty obiad z okazji Świąt Wielkiejnocy,
- w kwietniu – udział w Targach edukacji i pracy, spotkania ze słuchaczami Policealnej Szkoły Medycznej,
- w maju – uroczyste obchody Dnia Matki,
- w czerwcu – plenerowe spotkanie integracyjne (zabawa taneczna połączona z grillowaniem),
- w lipcu – konkurs warcabowy,
- we wrześniu – wycieczka do kompleksu muzealno-parkowego w Gołotczyźnie.
- w październiku – uroczyste obchody Dnia Seniora,
- w listopadzie – zabawa andrzejkowa,
- w grudniu – wspólne ubieranie choinki, śpiewanie kolęd, spotkanie opłatkowe z Prezydentem Miasta, Panem Krzysztofem Kosińskim.

Dzienny Dom Seniora to placówka wsparcia dziennego zapewniająca seniorom udział w aktywnych formach spędzania czasu wolnego. Jest to miejsce kontaktów towarzyskich, działań kulturalnych i rozrywkowych zapobiegających izolacji społecznej. Placówka czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-16.00. Pobyt był bezpłatny, osoby

korzystające z placówki ponosiły koszty związane z zakupem obiadu. Decyzję o skierowaniu do Dziennego Domu Seniora wydaje Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na pisemną prośbę osoby zainteresowanej, na podstawie wniosku pracownika socjalnego.

Placówki wsparcia dziennego - Środowiskowy Dom Samopomocy typu „A i B” w Ciechanowie

Środowiskowy Dom Samopomoc typu „AiB” jest samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Ciechanów. To placówka wsparcia dziennego dla 40 osób dorosłych z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi. Placówka prowadzi rehabilitację społeczną. Decyzję o skierowaniu do Środowiskowego Domu Samopomocy oraz decyzję o odpłatności za świadczone usługi wydaje dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pisemna prośba osoby zainteresowanej, komplet dokumentów uprawniających do korzystania z usług placówki (skierowanie, zaświadczenia lekarskie, dokumenty na podstawie których oblicza się dochód członków rodziny wspólnie prowadzących gospodarstwo domowe) oraz wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego stanowią podstawę do wydania stosownych decyzji. Odpłatność za pobyt w Środowiskowym Domu Samopomocy ustalana jest na podstawie art. 51b ust.1 ustawy o pomocy społecznej. Odpłatność za korzystanie z usług Środowiskowego Domu Samopomocy ustala się na poziomie 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie. Osoby, których dochód nie przekracza kwoty 250% kryterium dochodowego zgodnie z art.8 ustawy o pomocy społecznej nie ponoszą odpłatności za pobyt w placówce.

W 2016 roku MOPS wydał 45 decyzji administracyjnych kierujących do Środowiskowego Domu Samopomocy typu „AiB”.

Usługi opiekuńcze

W 2016 roku w ramach zadań własnych gminy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizował pomoc w formie usług opiekuńczych osobom niesamodzielnym. Pomoc kierowano do osób, które ze względu na wiek, choroby niepełnosprawność wymagały pomocy i były jej pozbawione z uwagi na to, iż były samotne lub najbliższa rodzina nie była w stanie zapewnić należytej opieki.

Dwadzieścia cztery opiekunki zatrudnione w strukturach Ośrodka zabezpieczało podstawowe potrzeby osobom z ograniczoną sprawnością, wymagającym częściowego wsparcia w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z tej formy pomocy korzystały osoby mające trudności z poruszaniem się i samoobsługą. Zakres obowiązków opiekunek domowych polegał na:

- utrzymywaniu mieszkania w porządku i czystości (wszystkich pomieszczeń), myciu okien, zmianie firan i zasłon, trzepaniu dywanów i chodników – minimum dwa razy w roku, pozostałe czynności stosownie do potrzeb,
- wykonywaniu czynności związanych z utrzymaniem higieny osobistej usługobiorcy (myciu osoby niepełnosprawnej fizycznie, prześcielaniu łóżka, zmianie bielizny osobistej, czesaniu itp.),
- zakupowaniu artykułów spożywczych, leków i innych potrzebnych rzeczy w gospodarstwie domowym – za pieniądze usługobiorcy,

- przygotowywaniu posiłków – w tym obiadu lub przyniesieniu obiadu z placówki gastronomicznej, stosownie do potrzeb w środowisku,
- pomocy w spożywaniu posiłków i podawaniu leków zgodnie z zaleceniem lekarza,
- praniu bielizny osobistej i pościelowej oraz ręczników, ścierek itp. lub odnoszeniu i przynoszeniu z pralni,
- zmianie bielizny pościelowej,
- sprawowaniu opieki nad usługobiorcą w czasie wizyty u lekarza,
- załatwianiu spraw bieżących: wezwanie lekarza, realizacja recept, zgłoszenie napraw urządzeń domowych, opłaty czynszu itp.,
- przynoszeniu wody z zewnątrz,
- przynoszeniu opału i palenie w piecu,
- zapewnieniu kontaktu z otoczeniem,
- zgłaszaniu do pracownika socjalnego potrzeb usługobiorcy w zakresie innych form pomocy.

W 2016 roku z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało 123 osoby. Ogółem zrealizowano 39011 godzin usług opiekuńczych. Średnio jeden klient korzystał z 27,5 godziny pomocy usługowej w ciągu jednego miesiąca.

Usługi opiekuńcze świadczone są w dni robocze, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 16.00. Odpłatność za usługi opiekuńcze uzależniona była od sytuacji finansowej osoby korzystającej z usług oraz sytuacji rodzinnej. Odpłatność naliczana jest zgodnie z tabelą odpłatności uchwaloną przez Radę Miasta Ciechanów.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie świadczył specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dwóch osób z autyzmem (dziecko do 16 roku życia i mężczyzna) zamieszkałych na terenie miasta Ciechanów.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa przyznawane są na podstawie:

- złożonego wniosku o przyznanie specjalistycznych usług opiekuńczych osoby zainteresowanej usługami specjalistycznymi lub jej przedstawiciela,
- przeprowadzonego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby zainteresowanej
- skompletowaniu pełnej dokumentacji, w tym zaświadczenia lekarskiego wydanego przez specjalistę,
- wydanej decyzji administracyjnej o przyznaniu specjalistycznych usług opiekuńczych i obowiązującej odpłatności wyliczonej wg tabeli odpłatności, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U.189 z 2005 r. poz.1598).

W 2016 roku zrealizowano 312 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych. Pełna odpłatność za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych wynosiła 25, 00 zł. Odpłatność jaką ponosi beneficjent za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych jest uzależniona od miesięcznego dochodu na 1 członka w rodzinie. W pierwszym przypadku odpłatność

wynosiła 15% kwoty bazowej 25,00 zł (tj. 3,75zł za 1 godzinę), a w drugim 20% (tj. 5,00 zł za 1 godzinę).

Wydatki na specjalistyczne usługi opiekuńcze są w całości pokrywane były z budżetu Wojewody. Otrzymane środki w 2016 roku wyniosły 7.800,00 zł , zaś wysokość dochodów z tytułu odpłatności za usługi to kwota 1.091,00 zł.

Kadra jaką zatrudniał w 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie to psycholog kliniczny i terapeuta zajęciowy. Osoby te wykonywały pracę na umowę zlecenie.

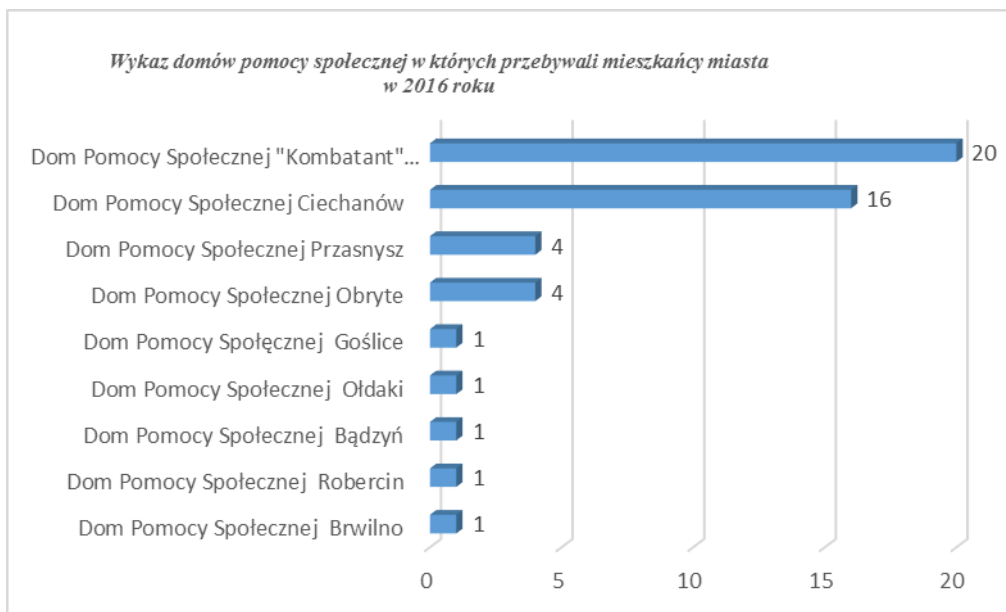
Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych odbywała się na podstawie planu terapeutycznego dostosowanego indywidualnie do osób korzystający z tej formy pomocy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje również 34 łózkami rehabilitacyjnymi, które wypożyczają nieodpłatnie niepełnosprawnym mieszkańcom miasta. Łóżka Ośrodek otrzymał jako darowiznę z partnerskiego miasta Haldensleben w Niemczech. W 2016 roku 41 osób korzystało z tej formy pomocy.

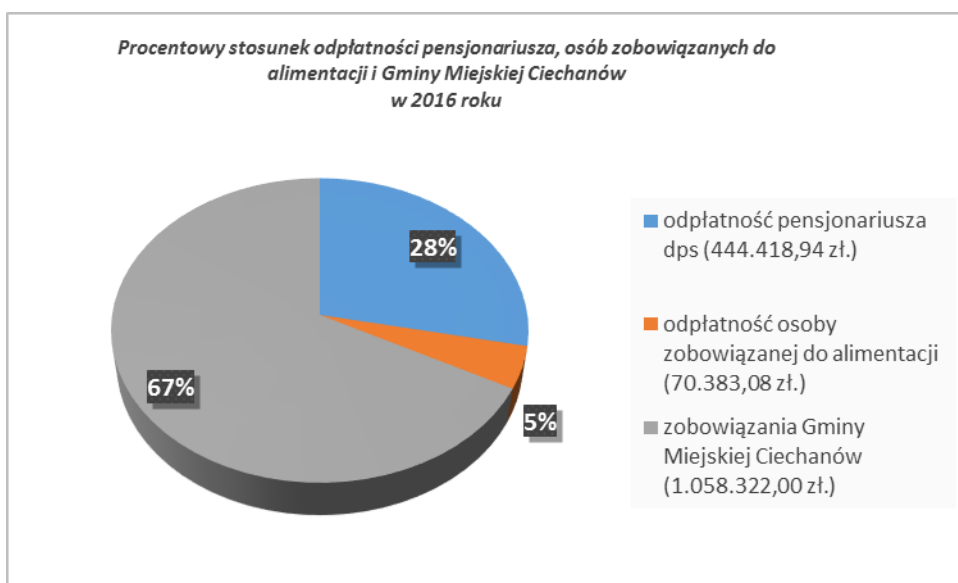
Zapewnienie całodobowej opieki.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu mają prawo do pobytu w domu pomocy społecznej. Do domu pomocy społecznej kierowane są osoby ze względu na zły stan zdrowia oraz brak możliwości zapewnienia opieki ze strony najbliższej rodziny. Pobyt w placówce ustalany jest na podstawie decyzji administracyjnej. Decyzję o skierowaniu osoby do domu pomocy społecznej, jak również decyzję ustalającą opłatę za pobyt wydaje dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej po uprzednim zaakceptowaniu kompletu dokumentów przez Prezydenta Miasta Ciechanów.

W 2016 roku w domach pomocy społecznej przebywało 49 osób, którym wydano decyzję o skierowaniu i odpłatności. Mieszkańcy miasta przebywali w różnych placówkach. Domy pomocy społecznej mają bardzo zróżnicowane wysokości opłat, które wahają się w granicach od 2.535,00 do 3.473,00 zł.

Pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej finansowany był zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej. Obowiązek wnoszenia opłat za pobyt osoby niesamodzielnej w domu pomocy społecznej spoczywa na mieszkańcu domu, jego małżonku oraz osobach zobowiązanych do alimentacji. Odpłatność za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej ciąży na gminie wówczas gdy zarówno mieszkaniec jak i osoby zobowiązane do alimentacji nie są w stanie pokryć w całości kosztów utrzymania. Każdy z mieszkańców ponosił odpłatność stanowiącą 70% własnego dochodu, pozostałą część pokrywała rodzina zobowiązana do alimentacji lub gmina. W 2016 roku odpłatność pensjonariusza domu pomocy społecznej stanowiła kwotę 444.418,94 zł., osoby zobowiązanej do alimentacji - kwotę 70.383,08 zł., Gminy Miejskiej Ciechanów - kwotę 1.058.322,00 zł.

W 2016 roku do domów pomocy społecznej skierowano 9 osób. Spośród umieszczonych osób 2 zmarły, 1 osoba pokrywała koszty pobytu w pełnej wysokości,

2 pokrywały koszty pobytu wspólnie z rodziną, w przypadku 2 osób koszty pobytu pokrywane były wspólnie z rodziną zobowiązaną do alimentacji oraz gminą, w przypadku 2 osób w kosztach pobytu partycypowała wyłącznie gmina.

2.2.7. System wsparcia osób bezdomnych

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, do obowiązkowych zadań własnych gminy należy udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku i niezbędnej odzieży osobom tego pozbawionym. Osoby bezdomne korzystają również z pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych. Pomocy osobie bezdomnej udziela gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.

W 2016 roku 54 osoby bezdomne (w tym 4 dzieci) korzystało z różnych form pomocy społecznej. Były to przede wszystkim świadczenia pieniężne i pomoc rzeczowa.

W 2016 roku osoby bezdomne otrzymały wsparcie finansowe na łączną kwotę 114.591,80 zł.

Formy pomocy finansowej kierowane do osób bezdomnych w 2016 roku

Wyszczególnienie	Liczba osób	Kwota w złotych
zasiłki celowe na opłacenie pobytu i wyżywienia w domach dla bezdomnych	19	55.392,91
zasiłki stałe	8	32.297,31
składki zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały	6	2.902,20
pokrycie kosztów pogrzebu	4	10.229,94
zasiłki celowe z programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	5	1.005,48
posiłki w PCK	8	2.557,00
zasiłki okresowe	10	7.552,16
Pozostałe zasiłki celowe	13	2.654,80
RAZEM	73	114.591,80

Miejsca w których przebywały osoby bezdomne w 2016 roku

Miejsca w których przebywały osoby bezdomne	Liczba osób
Dom dla Osób Starszych „Monar-Markot” w Dreglinie	5
Stowarzyszenie „Serdeczna dłoń” w Pokrzywnicy	1
Stowarzyszenie Monar w Turowie	7
Fundacja „Leśne Zacisze” Siemiatkowo Sokołowy Kąt	1
Goślin – Centrum Nowego życia	1
Wspólnota „Chleb życia” Brwinów	2 osoby dorosłe i 4 dzieci (obecnie 0)
Dom Odzyskanych dla Życia „Monar Markot” w Grzędach	1
Centrum Pomocy Bliźniemu Warszawa	1
ZOL Sońsk	1
Hotel Robotniczy Warszawa	1
Bezdomni przebywający czasowo u znajomych i krewnych	5
Bezdomni przebywający na terenie działek ogrodowych w pustostanach	4
Bezdomny przebywający w szałasie na terenie miasta Poznań	1
Zakład Karny	1

Formy pomocy pozamaterialnej kierowane do osób bezdomnych w 2016 roku

Wyszczególnienie	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinie
Działania kierowane do osób bezdomnych w tym:	50	54
ilość osób przebywających w schroniskach i noclegowniach	24	24
Osoby, które podjęły działania zmierzające do wyjścia z bezdomności i realizowały Indywidualny Plan Wychodzenia z Bezdomności	17	21

ilość osób bezdomnych którym przyznano lokal z zasobów gminy w 2016 r.	1	2
Osoby bezdomne, które w okresie sprawozdawczym utraciły status osoby bezdomnej	8	12
Osoby bezdomne, które zmarły (4 osobom MOPS pokrywał koszty pogrzebu, w tym 3 osoby spoza Ciechanowa; 2 osoby posiadały świadczenia)	6	6
Osoby bezdomne, które nie były mieszkańcami miasta Ciechanów	11	11

Osoby bezdomne to przede wszystkim mężczyźni. W grupie 50 osób dorosłych ze wsparcia korzystały 4 kobiety. W 2016 roku największą grupę bezdomnych stanowią osoby młode, do ukończenia 50 roku życia (22 osób). Osoby powyżej 60 roku życia (10 osób) oraz pomiędzy 51 a 60 rokiem życia (7 osób).

Największą grupę bezdomnych stanowiły osoby w wieku pełnej aktywności zawodowej. Osoby bezdomne cechował niski poziom wykształcenia. Duża grupa osób posiadała wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne (11 osób). Wykształcenie zawodowe posiadało 18 bezdomnych, lecz osoby te od wielu lat nie pracowały w swoim zawodzie i utraciły wcześniej zdobyte umiejętności. Tylko 9 osób posiadało wykształcenie średnie i jedna osoba wyższe.

W większości przypadków osoby bezdomne prowadziły jednoosobowe gospodarstwa, zerwały więzi z bliskimi. Były to najczęściej osoby dotknięte problemem uzależnienia stanowiącym bardzo często przyczynę bezdomności. W dwóch przypadkach problem bezdomności dotyczył matek wychowujących małoletnie dzieci.

Czas trwania bezdomności

Wyszczególnienie	Liczba osób
do 1 roku	18 (4 dzieci)
od 2 do 5 lat	11
powyżej 6 lat	10

Dochody osób bezdomnych w 2016 roku

Wyszczególnienie	Liczba osób
praca dorywcza	5
renta inwalidzka	4
zasiłek stały	4

brak dochodu	24
świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	2

Praca z osobami bezdomnymi koncentruje się w dwóch obszarach. Pierwszy obszar to działania interwencyjne skoncentrowane na wsparciu finansowym zabezpieczającym podstawowe potrzeby bytowe (pożywienie, odzież, miejsce noclegowe). Drugi obszar to praca socjalna ukierunkowana na poprawienie funkcjonowania społecznego klienta pomocy społecznej. Wśród przyczyn bezdomności dominują: alkoholizm, konflikty w rodzinie, rozpad rodziny, brak pracy. Przyczyny te się nakładają i często trudno jest wskazać tą najważniejszą. Praca socjalna w grupie osób bezdomnych to przede wszystkim:

- pomoc w znalezieniu miejsca zamieszkania,
- motywowaniu do ubiegania się o lokal socjalny i ewentualna pomoc w napisaniu pisma do UM w celu przyspieszenia przyznania mieszkania socjalnego,
- motywowanie do trwania w abstynencji i podjęcia leczenia odwykowego,
- pomoc w nawiązaniu kontaktu z rodziną w celu nawiązania relacji,
- motywowanie do podjęcia leczenia, pomoc przy zgromadzeniu dokumentów w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności,
- motywowanie do podjęcia działań zmierzających do zatrudnienia (rejestracja w Powiatowym Urzędzie Pracy, oferty pracy).

Pomimo tak trudnej grupy klientów, z częścią z nich udaje się podjąć skuteczną pracę socjalną. W bieżącym roku, z 39 –osobowej grupy osób bezdomnych mieszkańców Ciechanowa, 8 osób utraciło status osoby bezdomnej, (w tym 1 osoba otrzymała lokal komunalny wraz ze swoim dzieckiem, zaś 1 osoba podjęła pracę dorywczą – opieka nad osobą starszą u której zamieszkała, 1 osoba zamieszkała ze swoją rodziną, 1 osoba wraz z dziećmi wynajęła mieszkanie poza terenem miasta Ciechanów, 4 osoby znalazły miejsce zamieszkania u znajomych.

Na obecną chwilę nie ma osób bezdomnych z dziećmi.

2.3. Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej **- Placówka Wsparcia Dziennego**

W październiku 2016 roku w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej została utworzona w ramach realizacji projektu „Dzieci nasza wspólna sprawa”, Placówka Wsparcia Dziennego pod nazwą Świetlica Środowiskowa, współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem powstałej placówki jest prowadzenie zajęć mających na celu wyrównanie szans, rozwój osobisty dzieci, podnoszenie ich wiedzy i umiejętności społecznych. Dzieci korzystające z placówki pochodzą zazwyczaj z rodzin niewydolnych wychowawczo, borykających się z różnymi problemami osobistymi. Wzrastanie w takich rodzinach znacznie ogranicza możliwości wszechstronnego rozwoju dzieci i uzyskania odpowiedniego wsparcia. Prowadzone zajęcia odpowiadały na zdiagnozowane potrzeby uczestników i były prowadzone w podziale na grupy tematyczne oraz wiekowe. Zajęcia grupowe były zróżnicowane i koncentrowały się zarówno w obszarze rozwijającym wiedzy matematycznej i informatycznej, jak również rozwijania umiejętności

uczenia się i rozwoju kompetencji społecznych i obywatelskich. Organizacja zajęć indywidualnych wynikała z diagnozy potrzeb. Prowadzono zajęcia z języka polskiego, języka obcego, matematyki. W 2016 roku do Świetlicy Środowiskowej przyjęto 28 dzieci rekrutowanych przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny. Placówka czynna była od poniedziałku do piątku w godzinach od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ oraz w soboty w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji zadań powierzonych gminie z zakresu wspierania rodziny w 2016 roku stanowi oddzielny materiał.

2.4. Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

2.4.1. Zespół Interdyscyplinarny

W 2016 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 80 formularzy „Niebieska Karta - A” w stosunku do 66 rodzin. Procedura prowadzona była łącznie w 118 rodzinach (kontynuowane było prowadzenie procedur wszczętych w poprzednich latach). Do pracy z rodziną powoływane były grupy robocze. Zadaniem grup roboczych było opracowanie indywidualnego planu pomocy i taki podział zadań między jej członków, by praca z rodziną przyniosła jak najlepsze efekty. Głównym celem pracy przedstawicieli służb w ramach grup roboczych była diagnoza sytuacji i w przypadku potwierdzenia podejrzeń o występowaniu przemocy, zatrzymanie tego zjawiska. Grupy robocze pracowały nie tylko z osobami doświadczającymi przemocy, ale także tymi, które podejrzane były o jej stosowanie. Podczas spotkań członkowie grup roboczych informowali o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec osób najbliższych. W roku 2016 powołano 66 grup roboczych w odniesieniu do nowo wszczętych procedur. Pracę kontynuowały 52 grupy robocze powołane w poprzednim roku. Łącznie w 2016 roku odbyło się 336 spotkań grup roboczych i 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Praca grupowa daje nie tylko możliwość pełniejszej diagnozy, ale przede wszystkim skuteczniejszy podział zadań między służbami oraz głębszą weryfikację zbieranych informacji.

Na pierwszym posiedzeniu grupy roboczej opracowywano plan pomocy a członkowie grupy roboczej podejmowali działania zgodne z posiadanymi kompetencjami. Działania podejmowane przez przedstawicieli instytucji, którzy wchodzili w skład grup roboczych skupiały się na kompleksowej pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc domową. Systematyczne wizyty pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji oraz kuratorów sądowych w rodzinach dotkniętych lub zagrożonych przemocą jak również wsparcie pedagogów szkolnych wzmocniało pozycję osoby doznającej przemocy domowej.

W 2016 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wspierali osoby doświadczające przemocy domowej, jak również pracowali z osobami podejrzanyymi o stosowanie przemocy domowej. Praca z osobami podejrzanyymi o stosowanie przemocy domowej jest trudna. Najczęściej osoby stosujące przemoc domową są niechętne do współpracy, nie widzą występującego problemu. W 2016 roku w ramach prowadzonej pracy socjalnej zmotywowano i skierowano 6 osób do udziału w Programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie. W efekcie 4 osoby odbyły indywidualne

konsultacje diagnostyczno-kwalifikacyjne i podpisało kontrakty w zakresie dalszej współpracy. Zajęcia grupowe w ramach programu obejmowały cykl 9 spotkań w okresie od 01.10.2016 do 11.11.2016 roku. Uczestnicy ukończyli cykl spotkań i otrzymali zaświadczenia potwierdzające ukończenie programu.

W celu podniesienia swych umiejętności i efektywności podejmowanych działań, pracownicy socjalni podnoszą swoją wiedzę na szkoleniach zawodowych. W 2016 roku z obszaru przemocy w rodzinie pracownicy uczestniczyli w szkoleniach:

- 1) Szkolenie pn. „Superwizja dla członków grup roboczych dot. procedury „Niebieskiej karty” – organizowane przez Biuro ds. profilaktyki Rozwiązywania Problemów Uzależnień – osoba prowadząca Renata Durda kierownik Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – 2 pracowników.
- 2) Szkolenie pn. „Sposoby postępowania w sytuacjach kryzysowych” szkolenie prowadzone na zlecenie Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa kadr jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Szkolenie zawierało elementy samoobrony, komunikacji rozpoznawania przemocy i agresji oraz radzenia sobie z nimi. Szkolenie prowadzone było przez zespół funkcjonariuszy Komendy Wojewódzkiej w Radomiu i Komendy Powiatowej Policji w Ciechanowie – 20 pracowników, w tym 2 asystentów rodziny.
- 3) Szkolenie pn. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym” organizowane przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie – 3 pracowników w tym 1 asystent rodziny.
- 4) Kurs podstawowy „Studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie” – realizowane przez Instytut Psychologii Zdrowia – 1 osoba.

2.5. Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych

2.5.1. System świadczeń rodzinnych

Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych koncentrują się przede wszystkim na wsparciu rodzin o niskich dochodach, osób niepełnosprawnych i starszych. Uzyskana pomoc winna przynajmniej częściowo zaspokoić potrzeby życiowe takie jak leczenie, rehabilitację oraz edukację. Dlatego formy pomocy są zróżnicowane i wymagają spełnienia określonych warunków po spełnieniu których można otrzymać świadczenie w formie:

- zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny przysługiwał osobom, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługiwał, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 764,00zł.

Wysokość zasiłku rodzinnego uzależniony jest od wieku dziecka, tj.:

- do 5 r. ż. - 95,00 zł,
- powyżej 5 r. ż. do 18 r. ż. – 124,00 zł,
- powyżej 18 r. ż. do ukończenia 24 r. ż. – 135,00 zł.

Do zasiłku rodzinnego przyznaje się dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka – świadczenie jednorazowe w wysokości 1.000,00 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400,00 zł,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości 193,00 zł (nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci),
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w wysokości 90,00 zł dla dziecka do 5 roku życia i 110,00 zł powyżej 5 r. ż. do ukończenia 24 r. ż.,
- rozpoczęcia roku szkolnego - świadczenie jednorazowe w wysokości 100,00 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły w wysokości 113,00 zł. lub w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły w wysokości 69,00 zł,
- dodatek z tytułu wielodzietności w wysokości 95,00 zł.

W ramach przyznawanych świadczeń rodzinnych wypłacana jest również jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Prawo do tego świadczenia mają rodzice lub opiekunowie prawni dziecka, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1922,00 zł netto.

Od stycznia 2016 roku wypłacane jest nowe świadczenie rodzicielskie dla rodziców, którzy nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego, nie jest uzależnione od kryterium dochodowego (jest to kwota netto gdyż świadczenie rodzicielskie nie podlega opodatkowaniu ani innym obciążeniom). Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres będzie mógł być wydłużony nawet do 71 tygodni. W 2016 roku wypłacono 958 świadczeń rodzicielskich.

W 2016 roku 1407 rodzin otrzymywało zasiłki rodzinne wraz z przysługującymi dodatkami.

Zasiłek rodzinny i przysługujące dodatki

Wyszczególnienie	Liczba rodzin
zasiłek rodzinny	1407
<i>dodatki z tytułu</i>	
rozpoczęcie roku szkolnego	933
wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	233

urodzenia dziecka	137
samotnego wychowywania dziecka	109
kształcenia i rehabilitacji dziecka	135
korzystania z urlopu wychowawczego	88
podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	21
zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	402
świadczenie rodzicielskie	149

W systemie świadczeń rodzinnych przyznawane i wypłacane są również świadczenia opiekuńcze dla osób z niepełnosprawnością do których zalicza się:

- zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153,00 zł miesięcznie wypłacany bez względu na dochód osoby,
- świadczenie pielęgnacyjne przyznawane niezależnie od dochodu rodziny w związku z opieką nad niepełnosprawnym dzieckiem 1.300,00 zł,
- specjalny zasiłek opiekuńczy, uzależniony od kryterium dochodowego rodziny (764,00 zł) i wypłacany w kwocie 520,00 złotych miesięcznie,
- zasiłek dla opiekuna osoby niepełnosprawnej jest przeznaczony tylko dla osób, które wskutek nowelizacji Ustawy o świadczeniach rodzinnych utraciły z dniem 1 lipca 2013 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Osobom uprawnionym prawo do zasiłku przysługuje za okres: od dnia 1 lipca 2013 r. do momentu, w którym uprawniony przestanie spełniać warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

Rodzaje świadczeń opiekuńczych w 2016 roku

Wyszczególnienie	Liczba osób
Specjalny zasiłek opiekuńczy	63
Zasiłek dla opiekuna	61
Świadczenie pielęgnacyjne	127
Zasiłek pielęgnacyjny	906

W okresie od stycznia do grudnia 2016 roku z zakresu świadczeń rodzinnych wydano 3476 decyzji administracyjnych, w tym 89 decyzji odmownych, tj.: z powodu przekroczenia przez rodziny dochodu uprawniającego do przyznania świadczeń (81), braku uprawnień (7), jedna decyzja odmowna dotycząca odmowy umorzenia nienależnie pobranego świadczenia.

Od wydanych decyzji złożono 31 odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które 8 decyzji utrzymało w mocy, w 21 przypadkach uchylono decyzje organu i przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia (w 7 przypadkach po ponownym rozpatrzeniu przyznano świadczenia), w 2 przypadkach minął ustawowy termin wniesienia odwołania.

W 2016 roku klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydano 763 zaświadczenia, przede wszystkim w celu ubiegania się o stypendium szkolne (388), innych ośrodków pomocy społecznej (74), do celów uzyskania dodatku mieszkaniowego (93), innych urzędów, np. ZUS, sąd, PUP (95), organizacji pozarządowych (27), Komendy Powiatowej Policji (86).

2.6. Zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

2.6.1. Świadczenie wychowawcze

Do systemu świadczeń rodzinnych od kwietnia 2016 roku dołączyła nowa forma wsparcia, świadczenie wychowawcze realizowane w ramach Programu Rodzina 500+. Program przewiduje wypłaty świadczenia wychowawczego w wysokości 500,00 zł. miesięcznie na drugie i kolejne dziecko, bez dodatkowych warunków. Dla rodzin o niskich dochodach wsparcie obejmuje także pierwsze lub jedyne dziecko przy spełnieniu ustawowego kryterium 800,00 zł. lub 1.200,00 zł. w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego. Pierwsze dziecko oznacza jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia. Świadczenie wychowawcze wypłacane było w kwocie 500,00 zł. na każde uprawnione dziecko.

W 2016 roku 2899 rodzin otrzymało świadczenie wychowawcze na 4245 dzieci. W okresie od kwietnia do grudnia 2016 roku z zakresu świadczeń wychowawczych wydano 3469 decyzji administracyjnych, w tym 78 decyzji odmownych, tj.: z powodu przekroczenia przez rodziny dochodu uprawniającego do przyznania świadczeń (71), braku uprawnień (7). Od wydanych decyzji złożono 15 odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które 9 decyzji utrzymało w mocy, 5 zostało uchylonych i świadczenia przyznano przez organ odwoławczy, 1 sprawę przekazano do ponownego rozpatrzenia, którą rozstrzygnięto na korzyść klienta.

2.7. Zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

2.7.1. Fundusz Alimentacyjny

Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów daje możliwość wypłaty świadczeń na poczet należnego świadczenia alimentacyjnego, ustalonego na podstawie tytułu wykonawczego, jeśli egzekucja jest bezskuteczna. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają rodziny których dochód na osobę nie przekracza kwoty 725,00 złotych. Świadczenia są wypłacane w kwocie zasądzonych alimentów nie wyższej niż 500,00 złotych miesięcznie na dziecko.

W 2016 roku świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono dla 311 rodzin.

Struktura rodziny korzystającej ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Liczba rodzin
o liczbie dzieci	190
1	
2	84
3	28
4 i więcej	9
Razem	311

Uregulowania zawarte w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przewidują dwa rodzaje zadań, których wykonanie spoczywa na organie właściwym wierzyciela oraz na organie właściwym dłużnika. Przy czym właściwość organów oznacza miejsce zamieszkania odpowiednio wierzyciela lub dłużnika alimentacyjnego.

Działania wobec dłużnika alimentacyjnego w 2016 roku obejmowały:

- 1) przekazywanie do komornika sądowego informacji o przyznaniu świadczeń, jak również o wysokości zobowiązań dłużnika wobec skarbu państwa do dłużnika i do organu właściwego dłużnika (1196 informacji),
- 2) ustalanie organu właściwego dłużnika alimentacyjnego (35 przypadków),
- 3) wnioskowanie do organu właściwego dłużnika o podjęcie wobec dłużnika działań aktywizacyjnych (175 wniosków).

Prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych spoczywa na organie właściwym dłużnika. Organ właściwy dłużnika ponosi odpowiedzialność za aktywizację dłużnika alimentacyjnego, zamieszkującego na terenie gminy. Do tej grupy obowiązków należy w szczególności:

- 1) przeprowadzanie z dłużnikami wywiadów alimentacyjnych,
- 2) przyjmowanie od dłużników oświadczeń majątkowych,
- 3) przekazywanie komornikowi i organowi właściwemu wierzyciela wszystkich istotnych informacji o dłużniku, mających wpływ na egzekucję lub wypłatę świadczeń,
- 4) aktywizowanie dłużnika alimentacyjnego do podjęcia działań w kierunku uzyskania dochodu (wzywianie do rejestracji w PUP, sporządzanie wniosków o aktywizację do PUP itp.),
- 5) dyscyplinowanie dłużnika wnioskami do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy,
- 6) zgłaszanie do Prokuratury podejrzenia popełnienia przestępstwa z art.209 K.k. (przestępstwo niealimentacji),
- 7) analiza wniosków dłużników o umorzenie ich zobowiązań z tyt. wypłaconych zaliczek alimentacyjnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2016 roku, w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wykonywali następujące czynności:

- wezwali 300 dłużników w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego,
- przeprowadzili 102 wywiady alimentacyjne,
- przyjęli 102 oświadczenia majątkowe,
- w 39 przypadkach przeprowadzono postępowania administracyjne dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za osobę uchylającą się od zobowiązań alimentacyjnych, na podstawie których wydano 39 decyzje uznające dłużników za osoby uchylające się od zobowiązań alimentacyjnych,
- przekazali komornikowi sądowemu 111 informacji mających wpływ na egzekucję świadczeń,
- skierowali 31 wniosków do Prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art.209 par. 1kk.
- skierowali do Starosty 31 wniosków o zatrzymanie prawa jazdy.

Z uwagi na fakt, iż dłużnicy alimentacyjni to przeważnie osoby bezrobotne, czasami bezdomne, ściągalność należności w 2016 roku wyliczana jest na poziomie około 6,5% wypłacanych świadczeń.

W okresie od stycznia do grudnia 2016 roku wydano 467 decyzji administracyjnych, w tym 12 decyzji odmownych z powodu: przekroczenia dochodu uprawniającego do korzystania ze świadczeń (12). Od jednej decyzji odmownej złożono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ciechanowie. Zaskarżoną decyzję utrzymano w mocy.

III. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Ciechanów na lata 2014-2018 określone zostały kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych.

W dokumencie opisano siedem celów strategicznych do których należą:

CEL STRATEGICZNY I. - Zintegrowany system pomocy rodzinie.

Realizacja zadań związanych z tworzeniem systemu pomocy dziecku i rodzinie, pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną. Podejmowane działania zmierzały do:

- zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego poprzez wsparcie finansowe rodzin mających na utrzymaniu dzieci, wypłaty świadczeń na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka (zasiłki rodzinne, świadczenia wychowawcze, fundusz alimentacyjny, świadczenia z pomocy społecznej), wprowadzenie Karty Dużej Rodziny,
- współpracy pracowników socjalnych z instytucjami działającymi na rzecz rodziny (placówkami oświaty, Biurem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, kuratorami zawodowymi, organizacjami pozarządowymi) w zakresie diagnozy zagrożeń wychowawczych oraz potrzeb udzielania wsparcia dzieciom i młodzieży szkolnej,
- wprowadzenia usługi asystenta rodziny do rodzin niewydolnych wychowawczo,
- udzielenia specjalistycznego poradnictwa rodzinnego (psychologiczne i socjalne) służącego zminimalizowaniu problemów rodziny,

- zapewnienia w placówkach oświatowych pomocy pedagogów w zakresie emocjonalnego wsparcia dla dzieci i młodzieży,
- prowadzenia pozalekcyjnych zajęć wyrównawczych w placówkach oświatowych, placówce wsparcia dziennego oraz pomocy wolontariuszy w zakresie douczania dzieci w MOPS,
- funkcjonowania świetlic środowiskowych, które organizowały czas wolny dzieci i młodzieży,
- opracowania i realizacji 3-letniego Programu wspierania rodziny dla Gminy Miejskiej Ciechanów na lata 2017-2019 zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- uruchomienia w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie Placówki Wsparcia Dziennego pod nazwą „Świetlica Środowiskowa”,
- współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- współudziału w realizacji Programu Operacyjnego – Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020.

CEL STRATEGICZNY II. - Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i w wieku sędziwym.

Działania na rzecz poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnością i starszych. Umacniano istniejące formy oparcia i pomocy w środowisku domowym poprzez:

- organizowanie usług opiekuńczych w środowisku lokalnym,
- wsparcie rozwoju usług opiekuńczych świadczonych przez organizację pozarządową PCK,
- realizowano świadczenia pieniężne (zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki stałe i celowe),
- prowadzono dzienne ośrodki wsparcia (Dzienny Dom Seniora, Środowiskowy Dom Samopomocy),
- osoby wymagające całodobowej opieki umieszczano w domach pomocy społecznej.

CEL STRATEGICZNY III. - Podnoszenie aktywności zawodowej.

Podejmowano działania ukierunkowane na:

- zwiększenie szans podjęcia pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia,
- współpracowano z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, poradnictwa zawodowego oraz przy organizacji prac społecznie-użytecznych dla długotrwale bezrobotnych klientów pomocy społecznej,
- współpracowano z Wojewódzkim Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

CEL STRATEGICZNY IV. - Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Podejmowano działania w celu rozwiązania sytuacji kryzysowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jej skutkom:

- realizowano Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy,
- powołano Zespół Interdyscyplinarny, który podejmuje działania na rzecz ograniczenia przemocy domowej,
- prowadzono poradnictwo psychologiczne i prawne dla osób doznających przemocy domowej.

CEL STRATEGICZNY V. - Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Podjęmowano działania zapewniające bezpieczeństwo socjalne, poprzez udzielanie różnych form pomocy finansowej i rzeczowej, realizowano program rządowy zapobiegający problemom niedożywienia.

CEL STRATEGICZNY VI. - Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania bezdomności. Wspierano osoby bezdomne poprzez udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, aktywizowano do podjęcia działań zmierzających do wyjścia z bezdomności poprzez realizację indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

CEL STRATEGICZNY VII.- Społeczeństwo obywatelskie jako czynnik integracji lokalnej. Celem strategicznym jest kompleksowe uruchomienie zasobów środowiska lokalnego, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontarystycznej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

CEL STRATEGICZNY VIII. - Rozwój służb społecznych oraz skuteczny system pomocy oparty na współpracy instytucjonalnej.

Doskonalono metody i techniki pracy socjalnej poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych na szkoleniach. Podnoszono wiedzę i umiejętności pracowników w celu wdrażania nowych rozwiązań organizacyjnych służących podniesieniu jakości świadczonych usług.

IV. Podsumowanie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizuje powierzone zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz możliwościami finansowymi Gminy Miejskiej Ciechanów.

Podobnie jak w latach ubiegłych z prognoz demograficznych dla Gminy Miejskiej Ciechanów wynika, iż w dalszym ciągu będzie widoczny wzrost liczby osób w wieku sędziwym. Należy zatem spodziewać się wzrostu wydatków związanych z zabezpieczeniem wsparcia dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością. W kolejnych latach będą widoczne wzrosty wydatków związanych z zapewnieniem pomocy usługowej w środowisku lokalnym, czy pobytem w całodobowych domach pomocy społecznej.

Pomimo zmniejszenia w stosunku do ubiegłego roku liczby dzieci przebywających w systemie pieczy zastępczej wydatki na realizację zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej będą rosły. Wzrost tych wydatków związany będzie z podniesieniem kwoty współfinansowania przez Gminę Miejską Ciechanów dzieci przebywających w pieczy zastępczej do poziomu 50% kosztów utrzymania.

Coraz większe środki finansowe przeznaczane są na wsparcie osób bezdomnych. W ostatnich latach wzrosła liczba osób bezdomnych, wzrosły również koszty utrzymania osób bezdomnych w schroniskach i noclegowniach, co jest spowodowane standaryzacją usług w placówkach dla bezdomnych.